

[Økonomi- og arbejdsministeren.]

buntmagerforbundet, mølleriarbejderforbundet, snekkerforbundet, malerforbundet og elektrikerforbundet. Forudsætningerne for, at disse ordninger kunne fungere, har været høj beskæftigelse, og at de ufaglærte, der er gledet over i de faglærtes rækker, i større eller mindre omfang skulle gå tilbage til de ufaglærtes rækker, såfremt der opstod arbejdsløshed.

Udover de muligheder for bevægelighed fra ufaglært til faglært arbejde, jeg her har gjort rede for, har man endelig mellem de to hovedorganisationer. De samvirkende Fagforbund og Dansk Arbejdsgiverforening, på arbejdsmarkedskommissionens foranledning udformet en fællesudtalelse til underorganisationerne, hvori det anbefales disse, hver indenfor deres område, at træde i forhandling om eventuel tilvejebringelse af sådanne supplerende reguleringsaftaler, der måtte kunne bidrage til, at produktionen ikke hemmes af mangel på arbejdskraft, d. v. s. man har skabt en situation, hvor dels underorganisationerne kan tage initiativet til ordninger, der gør det muligt for de ufaglærte at udføre faglært arbejde, og dels kommissionen selv kan tage initiativet og overfor hovedorganisationen rejse spørgsmålet, hvor man finder der er behov for det. Der er tillige blevet skabt en mulighed for statsstøtte til de ufaglærtes uddannelse til at kunne udføre faglært arbejde. Det er sket ved, at arbejds- og socialministeriet i 1951 anmodede de to hovedorganisationer om at underrette ministeriet, hvis man fandt, at de fornødne uddannelsesmæssige foranstaltninger måtte kræve statsstøtte. Denne ordning har også båret frugt. Jeg kan f. eks. nævne, at Dansk Arbejdsmandsforbund har anmodet om et tilskud til kursus for isoleringsarbejdere, noget, som man har taget en positiv stilling til.

Det er altså hele den udvikling, der her er i gang på en naturlig og frivillig basis for at skabe den fornødne bevægelighed på arbejdsmarkedet, for at skabe mulighed for, at de ufaglærte kan udføre faglært arbejde, som man nu ved det lovforslag, der her lægges foran os, vil prøve at bryde ved at indføre tvungen voldgift, således at det skulle være en statsopgave at påtvinge erhvervslivet sådanne ordninger, såfremt disse

ikke inden en nærmere bestemt dato selv når frem til overenskomster herom. Man vil med andre ord lægge et pres på parterne i de overenskomstforhandlinger, der i øjeblikket er i gang.

Det lovforslag, man har fremsat, rejser en række enkeltspørgsmål, som jeg finder anledning til at gøre nogle bemærkninger til. Man stiller således op som en betingelse for, at forslagets bestemmelser skal blive effektive, at der skal være mangel på arbejdskraft, eller, som man udtrykker det, at der ikke er fornøden faglært arbejdskraft tilstede. Spørgsmålet er, hvilket kriterium forslagsstillerne ønsker anvendt til afgørelse af, om den fornødne faglærte arbejdskraft er tilstede eller ej. Her viser det sig, at forslagsstillerne vil lade den samlede gennemsnitlige arbejdsløshed i landet være afgørende for, om der er mangel eller ej, d. v. s. en ganske grov generel vurdering, hvorefter der simpelthen siges at være mangel på arbejdskraft i dette land, hvis der er høj beskæftigelse.

Jeg tror, det må stå enhver klart, at et sådant kriterium er ganske uegnet, det er altfor udifferentieret. Spørgsmålet om mangel på faglært arbejdskraft eller ikke mangel må afgøres under hensyntagen til en lang række omstændigheder som sæson og spørgsmålet om kvaliteten af den faglærte arbejdskraft, der kræves. Tager man ikke sådanne hensyn, vil man komme ind på vurderinger, der overhovedet ikke er holdbare. Man kan nævne som eksempel, hvorledes et stort københavnsk firma på et vist tidspunkt proklamerede mangel på faglærte smede, samtidig med at adskillige hundrede uddannede smede gik ledige.

Jeg tror, at et langt bedre middel end det, man her er inde på, vil være en effektiv clearing gennem arbejdsanvisningssystemet, og at en større effektivitet på dette område vil medvirke til at løse det problem, der her peges på. Forslagsstillerne lægger ikke skjul på, at det, som man i særlig grad tager sigte på, er den påståede mangel på faglært arbejdskraft indenfor boligbyggeriet, og man mener endog i bemærkningerne til forslaget at kunne pege på, at når forsyningen med boliger har været utilstrækkelig, skyldes det dette forhold, ja, man tror endda at kunne gøre gældende, at det så-